

MANYE XIX.

**A TUDOMÁNY NYELVE –
A NYELV TUDOMÁNYA**

Lektorok:

Dobos Csilla
Domonkosi Ágnes
Eőry Vilma
Klaudy Kinga
Simigné Fenyő Sarolta
Székely Gábor

Szerkesztő:

Zimányi Árpád

Műszaki szerkesztő:

Kalcsó Gyula

Munkatárs:

Biró János

Szervezők:

Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete (MANYE)
Eszterházy Károly Főiskola

MANYE XIX.

A tudomány nyelve – A nyelv tudománya

Alkalmazott nyelvészeti kutatások a magyar nyelv évében

XIX. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus

Eger, 2009. április 16–18.

Szerkesztő:

Zimányi Árpád

MANYE Vol. 6

MANYE – Eszterházy Károly Főiskola
Székesfehérvár – Eger
2010

ISSN 1786-545X
ISBN 978-963-9894-54-9

Copyright © MANYE–EKF, 2010

Kiadó:

Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete
8000 Székesfehérvár, Fürdő utca 1.
Tel./fax: (22) 543-311

Eszterházy Károly Főiskola
3300 Eger, Eszterházy tér 1.
Tel.: (36) 520-400

Nyomda: B. V. B. Nyomda és Kiadó Kft.
Felelős vezető: Budavári Sándor

Tartalom

Plenáris előadások.....	13
PLÉH CSABA: A nyelv idegrendszeri képviselete: tények és új elméletek ...	15
HUNYADI LÁSZLÓ: Alkalmazott nyelvészet: elméleti nyelvészeti és technológiai kihívások.....	39
BÁRDOS JENŐ: Pazarló magyarok: nyelv- és kultúravesztéseink történetéből	55
BUDAI LÁSZLÓ: Az anyanyelv változó szerepe az idegennyelv- oktatásban	68
Nyelvpolitika	95
STURCZ ZOLTÁN: A munkaadók nyelvi szükségleteinek változásai.....	97
ORTUTAY KATALIN: Az Európai Karta a magyarországi gyakorlatban.....	104
KÁROLY ADRIENN: Az Európai Unió nyelvpolitikája.....	112
OSVÁTH GÁBOR: Észak- és Dél-Korea közös szótára: lehetséges-e?	121
SZILVÁSI ZSUZSANNA: A lapp nyelv megőrzését és ápolását segítő intézmények, szervezetek Norvégiában	128
Fordítástudomány.....	137
SIMIGNÉ FENYŐ SAROLTA: Gondolatok a fordítástudomány metanyelvéről.....	139
CS. JÓNÁS ERZSÉBET: Kognitív nyelvészet és fordításstilisztika	148
LŐRINCZ JULIANNA: A műfordító lehetőségei és korlátai	159
AJTAY-HORVÁTH MAGDA: Krúdy szociográfiai szürrealizmusa angolul ..	168
FÓRIS ÁGOTA: A terminusalkotás módszerei és elvei: „magyarítás”, fordítás vagy szóalkotás?.....	182
POLCZ KÁROLY: Az angol diskurzusaktusok direktségi szintjének változása a magyarra fordított filmszövegekben	190
VERMES ALBERT: Fordítási veszteségek: a nyelvi és a kulturális tényezők viszonyáról.....	199
PÉCH OLÍVIA: Korpusznyelvészeti módszer a fordításkutatásban	208
Nyelvészet és informatika	217
BÓDI ZOLTÁN: Hogyan írunk és olvasunk a weben?	219
HARSÁNYI MIHÁLY: Az SMS-kommunikáció nyelvi sajátosságai a német nyelvben.....	226
Kontrasztív nyelvészet	235
RÉPÁSI GYÖRGYNÉ: Az emberi kommunikáció pragmatikája a mai magyar és az orosz nyelvben	237

SZILÁGYI-KÓSA ANIKÓ: A magyar és a német családnévrendszer kontrasztív vizsgálata – különös tekintettel a népnevekből kialakult családnevekre.....	245
VINCZE KATALIN: A német „Kurzwort” és magyar megfelelőinek elkülönítése a lexikai redukció más formáitól.....	253
W. SOMOGYI JUDIT: A reflexivitás kifejezése a magyarban és az olaszban	261
Lexikológia és lexikográfia	269
ZSEMLYEI BORBÁLA: Egy kutatás eredményei: kicsinyítő képzők az erdélyi régiségben (az Erdélyi magyar szótörténeti tár adatai alapján)	271
MURÁNYINÉ ZAGYVAI MÁRTA: A „Kurzwort” a magyarban: többszempensű rövidülések az analitikai kémiai szaknyelvben	279
Alkalmazott nyelvészet az anyanyelvi nevelésben	287
DOMONKOSI ÁGNES: Értékítélet és szemléletformálás az anyanyelvi nevelésben.....	289
EÖRY VILMA: Egy induló kutatásról: a tanóra nyelve és a tankönyvszöveg	296
KALOCSAI VARGA ÉVA: Szókincsfejlesztés az olvasástanítás továbbvivő szakaszában.....	303
A magyar mint idegen nyelv.....	311
H. VARGA MÁRTA: A határozottságbeli inkongruencia esetei a magyarban.....	313
BRANDT GYÖRGYI: Titkos iratok a porosz levéltárból.....	320
Interkulturális kommunikáció	327
FALKNÉ BÁNÓ KLÁRA: A kultúraközi kommunikáció oktatásának sajátosságai célcsoportok szerint	329
HRISZTOVA-GOTTHARDT HRISZTALINA: Az EU kevésbe elterjedt és oktatott nyelveiből megszerzett kommunikatív kompetencia tesztelése.....	338
Szaknyelvi kommunikáció.....	345
DOBOS CSILLA: A jogi fogalmak jelentéstartalma a laikusok szemszögéből.....	347
RÉBÉK-NAGY GÁBOR ÉS WARTA VILMOS: Egy magyar fejlesztésű szaknyelvi vizsga útja az Európai Unióba.....	358
MÁTYÁS JUDIT: A szaknyelvoktatás komplexitása a gazdasági nyelvvizsga követelményeinek tükrében.....	364
BENCZE LÓRÁNT: A kommunikációkutatás néhány buktatója	373

Alkalmazott szövegnyelvészet.....	371
DÉR CSILLA ILONA: Diskurzusjelölők a tudományos nyelvhasználatban ..	382
SCHIRM ANITA: Hogyan (ne) tanítsuk a diskurzusjelölőket?	389
BODA ISTVÁN KÁROLY – PORKOLÁB JUDIT: Hipertextuális lexikon kialakítása versek értelmezése céljából.....	397
Genderkutatás.....	405
KEGYESNÉ SZEKERES ERIKA: Különbségek férfi és női beszélők kulcsszókeresési stratégiái között	407
HIDAS JUDIT – SATO NORIKO – SZÉKÁCS ANNA: Nyelv és gender Japánban	417

A CD tartalma

Nyelvpolitika	429
SZILÁGYINÉ HODOSSY ZSUZSANNA: Nyelvvizsgák és tantervek	431
FURU ADÉL: Nyelvi jogok többségi és kisebbségi szemléletből	439
ANGYAL LÁSZLÓ: A szlovákiai magyar névtudomány helyzete és nyelvpolitikai vonatkozásai	445
Fordítástudomány.....	453
KUSZTOR MÓNICA: Parentéziskombinációk a szinkrontolmácsolás szövegben	455
BODOR ENDRE: Monitoringtevékenység tolmácsolás közben.....	465
SÁROSI-MÁRDIROSZ KRISZTINA: Gondolatok a hivatalos fordításról és a hivatalos fordítóról	472
VARGA ÁGNES: Utószerkesztési és értékelési módszerek a gépi (és az emberi) fordítás javítására	480
KARL NIKOLETTA: Arthur Schnitzler a századfordulón és az ezredfordulón.....	489
MUJZER-VARGA KRISZTINA: Honosítás és idegenítés Örkény István Egyperces novelláinak fordításaiban.....	500
JANKOVICS MÁRIA: Fordítás Oroszországban a XVII. században.....	508
Nyelvpedagógia	519
BIRÓNÉ UDVARI KATALIN: Integrált (szak)nyelv- és kultúranitási módszerek.....	521
LUKÁCSI ZOLTÁN: Hazai két tanítási nyelvű középiskolák eredményei, problémái és megoldási javaslatai.....	530
T. BALLA ÁGNES: Hangosan gondolkodtatás mint a harmadiknyelv- tanulás kutatásának lehetséges módszere	538
LACZKÓ MÁRIA: Beszédtervezés az idegen nyelvben	545

GECSE MÁRIA VERONIKA: Tanulási és tanítási stratégiák gyakorlati alkalmazásának lehetőségei, korlátai	554
JÁRMAI ERZSÉBET MÁRIA: Buzan módszere a gazdasági szaknyelvi órán	563
SZENTPÁLINÉ UJLAKI ERIKA: EILC kurzus a Kaposvári Egyetemen – külföldi hallgatók kezdeti tapasztalatai	572
DORÓ KATALIN: Miért lettem angolos? Elsőéves szegedi egyetemisták szakválasztása és nyelvi felkészültsége.....	580
MAGOCSA LÁSZLÓ: EFL in the kindergarten.....	589
SZLADEK EMESE: Tulajdonnevek fordítása olasz újságcikkekben.....	598
Alkalmazott szociolingvisztika	607
GÉRO GYÖRGYI: A közmondások társadalmi funkciója	609
ISTRATE GIZELLA MELANIA: Communication patterns in organ donation.	616
KRÁNICZ RITA: Konverzációelemzés kórházpedagógusok súlyosan beteg gyermekekkel folytatott interakcióiban.....	621
APRÓNÉ G. ÁGNES: Bucholtz's and Hall's Sociocultural Linguistic Approach	629
NÁDAI JULIANNA: Sajtócímekben megjelenő proverbiumok lexikai, szemantikai és hangtani markerei	636
NAGY JUDIT: Kétnyelvű beszélők magánhangzó-időtartamainak akusztikai vizsgálata.....	645
MÜLLER MÁRTA: Möglichkeiten und Grenzen der Dialekterhaltung in einer ungarndeutschen Gemeinde	651
Kontrasztív nyelvészet	659
SÁROSDYNÉ SZABÓ JUDIT: A kontrasztív nyelvi elemzések szerepe a fordítási készség fejlesztésében.....	659
SZÉKELY GÁBOR: Megjegyzések egy tervezett német–magyar kontrasztív nyelvtanhoz.....	666
MEKIS ZSUZSANNA: A német, illetve a magyar turisztikai szaknyelvben előforduló metaforák kontrasztív összehasonlítása kognitív-onomasziológiai szempontból.....	674
KOVÁCS ÉVA: A kötőmód az angolban és a németben: kontrasztív elemzés	684
KISS KATALIN: Van-e morfológiai akcióminőség az angolban?	692
RÓZSAVÖLGYI EDIT: Helymeghatározás az olaszban és a magyarban.....	701
KORNATOWSKI PAWEŁ: A legújabb magyar szókincs kétnyelvű szótárba való felvétele és problémái	708
Lexikológia és lexikográfia	721
SZÖLLÖSY ÉVA: Totális állam – kis cenzúra (a hétkötetes ÉrtSz. példáján)	723